

د زېږون په وخت د ماشومانو د ژوند د ژغورلو له پاره د یوې مسلکي تخصص پیل

• د بدلون د کیسو لړۍ

مفکورې څخه ډېر درناوی وکړی او ډاډ یې راکړ چې رانه ملاتړ کوي. د هغوی دغه ملاتړ ماته روحیه راکړه او د قابله کېدو له پاره یې زما هوډ لاپیاوړی کړ.

له ښوونځي څخه تر فارغېدو وروسته د قابله کې په پروگرام کې شامله شوم او یو دوه کلن پروگرام مې په بریا سره پایته ورساوه. له هغه وروسته په یو روغتون کې په کار بوخته شوم څو خپل مهارتونه تمرین کړی شم. له نېکه مرغه مې د ښځو له پاره د ملګرو ملتونو ادارې روزنیز پروگرام ته هم لاره ومونده. ما د داخلي آزموینه په بریا سره پایته ورسوله او له هغه وروسته مې د یو دوه میاشتني روزنیز پروگرام په ترڅ کې د اوریدو، د لنډو سوانحو لیکلو او وړاندې کولو، د دندې ترلاسه کولو له پاره د اسنادو استولو، د مرکې تاکتیکونو مهارتونه او نور ډېر څه زده کړل.

د دوه میاشتني روزنيزې دورې له پایته رسیدو وروسته، په علي سینا روغتون کې په کار وګمارل شوم څو د څلورو میاشتو له پاره هلته کار وکړم. د دوو لومړنیو کاري میاشتو په ترڅ کې مې د میرمنو د زېږون پر مهال له نورو قابلو سره مرسته کوله څو په وروستیو دوو میاشتو کې

ریحان عالم یوه ۲۲ کلنه میرمن او د بدخشان ولایت اصلي اوسیدونکې ده چې د افغانستان د شمال ختیځ په وروستی برخه کې موقعیت لري. هغې د پیغلنوب له لومړیو څخه هیله درلوده چې قابله شي چې د ۲۰۱۵ کال په لومړیو کې د لوړو زده کړو د قابلګۍ له انستیتوت څخه چې په کابل کې موقعیت لري، فارغه شوه، خو د کاري تجربې د نشتوالي له کبله د کابل په کوم ولادي او نسایي روغتون کې د قابلې په توګه د دندې پر موندلو بریالی نه شوه. خو اوس د ښځو له پاره د ملګرو ملتونو ادارې په ملاتړ د یو روزنیز پروگرام له لارې د کابل په علي سینا روغتون کې د خپل راتلونکي کار له پاره چمتووالی نیسي.

« دغه داستان چې ولې مې غوښتل قابله شم، زموږ له خپل کلي پیل شو. یوه ورځ کله چې د لیسي دورې زده کوونکې ووم، له ښوونځي څخه کور ته د راتلو پر مهال مې واوریدل چې د ګاونډي میرمن مو د زېږون له امله ساه ورکړې ده. دغې پېښې ډېره ودرېدل او غمجنه شوم. دغه کار د دې لامل شو څو دا موضوع مې په ذهن کې وګرځي چې که زه یوه قابله وای، کولای مې شواى د کلي له ښځو سره د هغې په خوندي زېږون کې مرسته وکړم. کله مې چې دغه موضوع له مور او پلار او د کورنۍ له نورو غړيو سره شریکه کړه، هغوی زما له دغې

په افغانستان کې د ښځو له پاره د ملګرو ملتونو اداره

ارپکو او معلوماتي ټیکنالوژۍ په برخو د مهارتونو په لوړولو او تحصیلي او روزنیزو بورسونو د فرصتونو په وړاندې کولو سره د هغوی وړتیا لوړه کړي.

معیشت، پانګونه او کارموندنه: د ښځو له پاره د ملګرو ملتونو ادارې فعالیتونو کې له پانګوالو ښځو څخه ملاتړ هم شامل دی څو هغوی بازار ته لا ښه لاسرسی ولري. همدارنګه له کلیوالو ښځو

سره مرسته کوي څو د

معیشت پراختیا فعالیتونه پر

غاړه واخلي.

موقعیت: د کابل دفتر، فعالیت په ټول افغانستان کې د پروگرام تر پوښښ لاندې سکټورونه: موخه ییز ملاتړ؛ د تاوتریخوالي څخه مخنیوي او د دغې پدیدې پر وړاندې ساتنه؛ ملي پروگرام جوړونه: اقتصادي پیاوړتیا؛ رهبري او ګډون. اصلي تمویلونکي: د بلجیم دولت، د ایسلند دولت، د ناروی دولت، د سویدن دولت.

د انفرادي کسانو وړتیا لوړونه: د ښځو له پاره د ملګرو ملتونو اداره له لوړ رتبه دولتي کارکوونکيو او د ښوونځيو او پوهنتونونو له فارغانو سره کار کوي څو د رهبري، مدیریت، انگلیسي ژبې،

۱۴٪

اوس مهال ۱۴ سلنه افغانان په کار بوخت دي. د افغانستان له کاري ځواک سره له پيوستون څخه د بنځو محرمول د دغه هېواد له پاره يو ستر اقتصادي فشار دی.^۱

۳۹۶

په افغانستان کې د ميندو د مړيني اوسنی نسبې شمېرې ۳۹۶ دي چې په ۲۰۰۲ کال له هرو ۱۰۰۰۰۰ سالمو زېږونو له ډلې ۱۶۰۰ څخه دغې کچې ته راتپې شوي دي.^۲

۵.۱

په افغانستان کې د امیندوارو بنځو منځنۍ کچه ۵.۱ ده، دغه رقم چې په ۲۰۰۰ کال کې ۷.۹ وو، راتپې شوی دی. همدارنگه دغه سلنه په هغو میرمنو کې ۲.۸ ته راتپې شوي چې لوړه تحصیلي کچه لري.^۳

FOOTNOTES

- <http://documents.worldbank.org/curated/en/2016/02/25973259/afghanistan-systematic-country-diagnostic>
- <http://afghanistan.unfpa.org/news/investing-youths-empowerment-education-and-employment-way-forward-afghanistans-future>
- <http://www.unfpa.org/news/midwives-help-lower-afghanistans-towering-maternal-death-rate>

مي په خپلواکه توگه د زېږون ترسره کولو له پاره لازيات فرصت ترلاسه کړی. زه د دغه فرصت په اړه ډېره احساساتي يم. دا راته يو طلايي فرصت دی څو وکولی شم له هغه څخه په استفادي سره د قابلي مسلک تمرین او هغو مهارتونو ته پراختيا ورکړم چې د قابلي له پاره اړين دي.

دا چې خپل څلور مياشتني تمرین په علي سینا روغتون کې بشپړ کړم، بېرته اصلي ولايت بدخشان ته ځم او د خپل کلي په دولتي کلینیک کې به کار وکړم. پوهېرم چې هلته به له ډېرو ستونزو سره مخ شم. ځکه چې ما په دې ځانگه کې نوي خپلي زده کړي بشپړې کړي او په دې برخه کې مي تجربه ډېره محدوده ده. فکر کووم هغه بنځي به چې د زېږون او د خپلي امیندواری له پاره د مرستو ترلاسه کولو له پاره روغتون ته مراجعه کوي، بنایي زما پر وړتيا او مهارتونو باور ونه لري. نو باید لازيات زیار وباسم څو ځان خلکو ته ثابت او د هغوی زړونه ترلاسه کړم.

تول پوهېري چې په افغانستان کې د مسلکي قابلو کمښت لویه ستونزه ده او دا په دغه هېواد کې د ميندو د مړيني د لوړې سلنې يو دليل دی. زه په دې باور يم چې د مسلکي قابلو د شمېر په زیاتوالي سره به د ميندو د مړيني کچه هم راکمه شي. زه ډاډه يم چې تولي قابلي به په خپل کار وویاري ځکه چې هغوی د ميندو او ماشومانو ژوند ژغوري. د یوې قابلي په توگه به زما رول د خدماتو پر پرمخ بیولو کې اغېزناک وي، ځکه چې زه یوه مسلکي او روزل شوي قابله يم او له شک پرته کله چې قابلي سمي وروزل شي، کولی شي تولي ته د لگښت له اړخه اغېزناک او کیفیت لرونکي خدمات وړاندي کړي.

له کله راهیسې چې د قابلي په توگه کار کووم او په دې برخه کې مي روزنه ترلاسه کړې، په ژوند کې مي هر څه په مثبت ډول بدل شوي دي. زه اوس د خپلي کورنۍ، دوستانو او خپلوانو له پاره یوه ښه بېلگه يم. ډېره ویاړم چې قابله راته ویل کېږي او ویاړم چې د افغان دولت د روغتیايي خدماتو د کارکوونکیو غړي يم.

ريحان عام، د علي سینا روغتون محصله

که چېرې د بنځو له پاره د ملگرو ملتونو اداري دغه روزنيز پروگرام نه وای پلي کړی، زما په اند هغه خیال به مې چې یوه ماهره قابله به شم، هیڅ کله هم په واقعیت نه وو بدل شوی. زما په یاد دي چې د روزنيز پروگرام په لومړۍ ورځ مې د نورو پر وړاندې د خبرو جرئت نه درلود ځکه چې ډېره کم جرئت ووم. خو د رهبرۍ او اړېکو مهارتونو په اړه له روزني وروسته اوس د خپلو زده کړل شويو مهارتونو د تطبیق وړتیا لرم او کولی شم چې په خپل غږ خبرې وکړم چې دا ټول د بنځو له پاره د ملگرو ملتونو اداري د روزنيز پروگرام پایله ده. د بنځو له پاره د ملگرو ملتونو اداري څخه مننه.»

د بنځو له پاره د ملگرو ملتونو اداري د ۲۰۱۵ کال په ډسمبر میاشت کې د پوهنتونونو د هغو ۵۰ تنو فارغو بنځو په لومړني شمولیت سره روزنيز پروگرام پیل کړ چې د کار بازار ته د داخلیدو غوښتونکي وو. بنځو ته لومړی د شخصي پراختیا او رهبري، د دفترنو مدیریت، د دفتري وسایلو او لوازمو د استفادي طریقي، ژبي او اړیکو په کتون د پراختیايي مسلکي مهارتونو په اړه دوه میاشتني صنفی روزنه ورکول کېږي او وروسته د څلورو میاشتو له پاره د عملي کار په موخه په دولتي دفترنو، ناولتي مؤسسو، خصوصي شرکتونو، مالي بنسټونو او داسې نورو برخو کې گمارل کېږي. څو په غوره شويو ځانگو کې د عملي کار تجربه ترلاسه کړي. د بنځو له پاره د ملگرو ملتونو اداره گډونوالو ته یوه اندازه معاش هم ټاکي څو په روزنيز پړاو کې ورنه ملاتړ وشي.

UN WOMEN AFGHANISTAN

UNOCA Compound, Jalalabad Road, Kabul, Afghanistan

Phone: +93 (0)752 141 178 | Email: info.afghanistan@unwomen.org

asiapacific.unwomen.org | www.facebook.com/unwomenasia | www.twitter.com/unwomenasia

